

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 14. detsember 2022
(OR. en)

15719/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0425(COD)

IXIM 292
ENFOPOL 639
AVIATION 319
DATAPROTECT 363
JAI 1678
CODEC 2012
IA 223

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	14. detsember 2022
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 731 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS reisijaid käsitleva eelteabe kogumise ja edastamise kohta terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks ning millega muudetakse määrust (EL) 2019/818

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 731 final.

Lisatud: COM(2022) 731 final

EUROOPA
KOMISJON

Strasbourg, 13.12.2022
COM(2022) 731 final

2022/0425 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

reisijaid käsitleva eelteabe kogumise ja edastamise kohta terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks ning millega muudetakse määrust (EL) 2019/818

{SWD(2022) 424 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Viimasel kümnendil on ELis ja mujal maailmas kasvanud raske ja organiseeritud kuritegevus. Europol koostatud Euroopa Liidu raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtude hinnangu kohaselt hõlmab suurem osa organiseeritud kuritegevusest rahvusvahelist reisimist, mille eesmärk on tavaliselt inimeste, uimastite või muude ebaseaduslike kaupade ebaseaduslik toimetamine ELi. Kurjategijad kasutavad tihti nii ELi peamisi lennujaamu kui ka väiksemaid piirkondlikke lennujaamu, mis teenindavad odavlennuettevõtjaid¹. Samamoodi ilmneb Europol aruandest terrorismi olukorra ja suundumuste kohta, et terrorismioht on ELis jätkuvalt reaalne ja tõsine,² samuti on aruandes esile toodud, et enamik terroriakte on oma laadilt piiriüleised ning hõlmavad piiriüleseid kontakte või väljapoole ELi reisimist. Sellega seoses on lennureisijaid käsitlev teave õiguskaitseasutuste jaoks oluline vahend ELis raske kuritegude ja terrorismi vastu võitlemiseks.

Lennureisijate andmed hõlmavad reisijaid käsitlevat eelteavet (edaspidi „eelteave“) ja broneeringuinfot, mis koos kasutatuna on eriti tõhusad suure riskiga reisijate kindlakstegemisel ja kahtlusallaste isikute reisimustrite kinnitamisel. Kui reisija ostab lennuettevõtjalt pileti, koostab lennuettevõtja broneeringusüsteem tema ärilistel eesmärkidel broneeringuinfo. See hõlmab andmeid kogu reisimarsruudi kohta, makse- ja kontaktandmeid ning reisija erinõudeid. Kui kehtib vastav kohustus, edastatakse broneeringuinfo andmed sihtriigi ja sageli ka lähteriigi broneeringuinfo üksusele.

ELis võeti 2016. aastal vastu broneeringuinfo direktiiv³ eesmärgiga tagada, et kõik liikmesriigid kohaldavad lennuettevõtjatelt broneeringuinfo kogumise eeskirju terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks, ilma et see piiraks reisijaid käsitleva eelteabe direktiivis⁴ sätestatud kehtivaid ELi eeskirju lennuettevõtjate kohustuse kohta koguda eelteavet. Broneeringuinfo direktiivi alusel peavad liikmesriigid võtma vastu vajalikud meetmed selle tagamiseks, et lennuettevõtjad edastavad broneeringuinfot selles ulatuses, mil nad on neid andmeid oma tavapärase äritegevuse käigus juba kogunud. Broneeringuinfo direktiiviga on lubatud reisijaid käsitleva eelteabe ja broneeringuinfo ühine töötlemine, kuna selles esitatud broneeringuinfo määratlus hõlmab „kogutud reisijaid käsitlevat eelteavet (API)“⁵. Broneeringuinfo direktiiviga ei kohustata aga lennuettevõtjaid koguma muid andmeid kui need, mida nad koguvad oma tavapärase äritegevuse käigus. Sellest tulenevalt ei koguta broneeringuinfo direktiivi alusel terviklikku eelteabe kogumit, sest lennuettevõtjatel puuduvad selliste andmete kogumiseks ärilised põhjused.

¹ Europol, raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtude hinnang (SOCTA), 2021, https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/socta2021_1.pdf.

² Europol, aruanne terrorismi olukorra ja suundumuste kohta (TE-SAT-aruanne), 2021, https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/tesat_2021_0.pdf.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/681, mis käsitleb broneeringuinfo kasutamist terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks.

⁴ Nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/82/EÜ veoettevõtjate kohustuse kohta edastada reisijaid käsitlevaid andmeid.

⁵ Vt direktiivi (EL) 2016/681 I lisa punkt 18.

Lennuettevõtja kogub reisija lennule registreerimise ajal (elektrooniliselt ja lennujaamas) eelteavet ainult siis, kui kehtib vastav kohustus. Seejärel saadetakse need pädevatele piirivalveasutustele tervikliku nn reisijate nimekirja manifestina, kuhu on kantud kõik lennuki väljumisel pardal olevad reisijad. Kui eelteavet peetakse kontrollitud teabeks, sest see vastab lõpuks lennuki pardale läinud reisijatele, ning õiguskaitseasutused saavad seda kasutada ka kahtlusaluste ja tagaotsitavate isikute kindlakstegemiseks, siis broneeringuinfo on reisijate esitatud kontrollimata teave. Konkreetse reisija broneeringuinfo ei sisalda üldjuhul kõiki võimalikke broneeringuinfo elemente, vaid üksnes neid, mille reisija on esitanud ja/või mis on vajalikud registreerimiseks ja seega lennuettevõtja tavapäraseks äritegevuseks.

Alates reisijaid käsitleva eelteabe direktiivi vastuvõtmisest 2004. aastal ollakse üldiselt üksmeelel, et eelteave ei ole oluline vahend mitte üksnes piirihalduse seisukohast, vaid ka õiguskaitse eesmärkidel, eelkõige raskete kuritegude ja terrorismiga võitlemiseks. Seega on rahvusvahelisel tasandil Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukogu resolutsioonides alates 2014. aastast esitatud korduvalt üleskutse luua õiguskaitse eesmärkidel eelteabe ja broneeringuinfo süsteemid ja need ülemaailmselt kasutusele võtta⁶. Peale selle kinnitab nende andmete terrorismi ja piiriülese kuritegevuse vastases võitluses kasutamise tähtsust Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonis (OSCE) osalevate riikide kohustus luua eelteabe süsteemid.⁷

Nagu ilmneb komisjoni aruandest broneeringuinfo direktiivi läbivaatamise kohta, suurendab eelteabe ja broneeringuinfo andmete ühine töötlemine pädevate õiguskaitseasutuste poolt – mis tähendab seda, et lisaks broneeringuinfo andmetele, mida lennuettevõtjad oma tavapärastel ärilistel eesmärkidel koguvad ja pädevatele õiguskaitseasutustele edastavad, on neil kohustus koguda ja edastada eelteavet – tunduvalt raskete kuritegude ja terrorismi vastase võitluse tõhusust ELis⁸. Eelteabe ja broneeringuinfo andmete kombineeritud kasutamine võimaldab liikmesriikide pädevatel asutustel kinnitada reisijate isikut ja parandab märkimisväärselt broneeringuinfo andmete usaldusväärsust. Samuti võimaldab selline kombineeritud kasutamine enne saabumist õiguskaitseasutustel hinnata ja lähemalt kontrollida ainult neid isikuid, kes objektiivsete hindamiskriteeriumide ja -tavade põhjal ning kooskõlas kohaldatava õigusega julgeolekule kõige tõenäolisemalt ohtu kujutavad. See hõlbustab teiste reisijate reisimist ja vähendab ohtu, et pädevad asutused kontrollivad saabuval reisijal selliste kaalutlusõigusest lähtuvate elementide põhjal nagu rass või etniline päritolu, mida õiguskaitseasutused võivad väärtalt seostada julgeolekuriskidega.

ELi kehtiva õigusraamistikuga on aga reguleeritud üksnes broneeringuinfo andmete kasutamine raskete kuritegude ja terrorismi vastu võitlemiseks, kuid mitte konkreetselt eelteabe kasutamine – neid andmeid saab taotleda ainult kolmandatest riikidest tulevate lendude kohta ning selle tulemusel tekib julgeolekulünk seoses ELi-siseste lendudega, mille kohta liikmesriigid nõuavad lennuettevõtjalt broneeringuinfo edastamist. Broneeringuinfo üksuste operatiivtulemused seoses lendudega on kõige tõhusamad siis, kui kogutakse nii eelteavet kui ka broneeringuinfot. See tähendab, et ELi-siseste lendude puhul ei saa pädevad

⁶ ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonid 2178(2014), 2309(2016), 2396(2017) ja 2482(2019) ning OSCE 9. detsembri 2016. aasta [ministrite nõukogu otsus 6/16](#) reisijaid käsitleva eelteabe kasutamise tõhustamise kohta.

⁷ OSCE 9. detsembri 2016. aasta [ministrite nõukogu otsus 6/16](#) reisijaid käsitleva eelteabe kasutamise tõhustamise kohta.

⁸ Euroopa Komisjon, komisjoni talituste töödokument, mis on lisatud aruandele direktiivi 2016/681 läbivaatamise kohta, SWD(2020) 128 final.

õiguskaitseasutused kasutada eelteabe ja broneeringuinfo ühise töötlemise eeliseid, kuna nende lendude kohta edastatakse ainult broneeringuinfo andmeid.

Selle lünga kõrvaldamiseks kutsuti komisjoni 2021. aasta juuni strateegias täielikult toimiva ja vastupidava Schengeni ala loomise kohta üles kasutama sisejulgeoleku oluliseks suurendamiseks koos Schengeni-siseseid lende käsitlevate broneeringuinfo andmetega ulatuslikumalt eelteavet kooskõlas põhiõigusega isikuandmete kaitsele ja põhiõigusega liikumisvabadusele⁹.

Seepärast on kavandatava määruse eesmärk kehtestada tõhusamad eeskirjad lennuettevõtjate poolt eelteabe kogumise ja edastamise kohta terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamise, avastamise, uurimise ja nende eest vastutusele võtmise eesmärgil. Selleks et tagada Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) sätestatud asjakohaste põhiõiguste, eelkõige eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse õiguste ning neist tulenevate vajalikkuse ja proportsionaalsuse nõuete järgimine, on ettepaneku kohaldamisala rangelt piiratud ning sisaldab rangeid isikuandmete kaitsega seotud piiranguid ja kaitsemeetmeid, nagu on täiendavalt selgitatud allpool.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Kavandatud eeskirjad eelteabe kogumise ja edastamise kohta terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamise, avastamise, uurimise ja nende eest vastutusele võtmise eesmärgil on kooskõlas broneeringuinfo andmete töötlemise suhtes kohaldatavate eeskirjadega, mis on sätestatud broneeringuinfo direktiivis¹⁰. Neis võetakse arvesse Euroopa Liidu Kohtu tõlgendusi hiljutises kohtupraktikas, eelkõige kõnealuses kohtupraktikas esitatud täpsustusi seoses ELi-siseseid lende käsitlevate broneeringuinfo andmete töötlemisega, mille kohaselt peab ELi-siseseid lende käsitlevate broneeringuinfo andmete edastamine liikmesriikide pädevatele asutustele toimuma valikuliselt ega tohi olla süstemaatiline, välja arvatud juhul, kui see on põhjendatud tegeliku ja vahetu või ettenähtava terroriohuga¹¹.

Kui kavandatud määrus ja broneeringuinfo direktiivis esitatud eeskirjad peaksid kattuma, siis kuna kõnealuse direktiivi kohane broneeringuinfo andmete määratlus (nagu märgitud) hõlmab „kogutud reisijaid käsitlevat eelteavet (API andmed)“, kehtivad kavandatud määruse sätted, sest tegemist on nii *lex specialis*’e kui ka *lex posterior*’iga. Kui broneeringuinfo direktiivi alusel peavad liikmesriigid võtma vajalikud meetmed selle tagamiseks, et lennuettevõtjad edastavad broneeringuinfo andmeid ulatuses, mil määral nad on neid andmeid oma tavapärase äritegevuse käigus juba kogunud, siis kavandatud määrusega kehtestatakse lennuettevõtjatele kohustus koguda eelteavet konkreetsetes olukordades ja seda konkreetsetel viisil edastada. Seega täiendab kavandatud määrus broneeringuinfo direktiivi, sest sellega tagatakse, et kõikidel juhtudel, mil pädevad õiguskaitseasutused – see tähendab broneeringuinfo üksused – broneeringuinfo direktiivi alusel broneeringuinfo andmeid saavad, on lennuettevõtjatel kohustus koguda ja edastada nendele pädevatele asutustele ka eelteavet.

Pärast eelteabe edastamist broneeringuinfo direktiiviga loodud broneeringuinfo üksustele kohaldatakse eelteabe broneeringuinfo üksuste poolse järgneva töötlemise suhtes broneeringuinfo direktiivis kehtestatud eeskirju, välja arvatud kavandatud määru

⁹ COM(2021) 277 final (2. juuni 2021).

¹⁰ Broneeringuinfo direktiivis on kehtestatud andmete töötlemise tingimused, näiteks asjaomased pädevad asutused (artikkel 7), andmete säilitamise tähtaeg (artikkel 12) ja isikuandmete kaitse (artikkel 13).

¹¹ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, Ligue des droits humains, C-817/19.

kohta kehtestatud piiratud nõuete puhul. Nagu märgitud, võimaldab broneeringuinfo direktiiv eelteavet ja broneeringuinfo andmeid ühiselt töödelda, sest selles esitatud broneeringuinfo andmete määratlus hõlmab „kogutud reisijaid käsitlevat eelteavet“, mille alla seega kuulub see eelteave, mille broneeringuinfo üksused saab kavandatud määruse alusel. Sellest tulenevalt kohaldatakse broneeringuinfo direktiivi artikleid 6 ja 9 ning järgnevaid artikleid, mis käsitlevad selliseid küsimusi nagu töötlemise täpne eesmärk, andmete säilitamise tähtsused, andmete kustutamine, teabevahetus, andmete edastamine liikmesriikidelt kolmandatele riikidele ja selliste isikuandmete kaitse erisätted.

Lisaks kohaldatakse ELi üldkohaldatavaid õigusakte neis sätestatud tingimustel. Kui tegemist on isikuandmete töötlemisega, siis on need õigusaktid eelkõige isikuandmete kaitse üldmäärus,¹² õiguskaitse valdkonnas isikuandmete kaitset käsitlev direktiiv¹³ ja ELi andmekaitsemäärus¹⁴. Käesolev ettepanek neid õigusakte ei mõjuta.

Eespool nimetatud ELi õigusaktide kohaldatavus käesoleva määruse alusel saadud eelteabe töötlemise suhtes tähendab seda, et liikmesriigid rakendavad ELi õigust harta artikli 51 lõike 1 tähenduses, mis omakorda tähendab seda, et ka hartas kehtestatud eeskirjad on kohaldatavad. Eelkõige tuleb nendes ELi õigusaktides sisalduvate eeskirjade tõlgendamisel hartat arvesse võtta.

Et tagada järjepidevus eeskirjadega, mis on sätestatud ettepanekus määruse kohta, milles käsitletakse eelteabe kogumist ja edastamist piirikontrolli eesmärgil, ja eelteabe tõhus edastamine, on käesoleva ettepanekuga ette nähtud lennuettevõtjate kohustus koguda sama kogum eelteavet ja edastada see samasse ruuterisse, mis on kehtestatud kõnealuse teise kavandatud määrusega.

Eelteabe kogumine reisidokumentidest on kooskõlas ka ICAO suunistega masinloetavate reisidokumentide kohta,¹⁵ mis on üle võetud määrusega (EL) 2019/1157 liidu kodanike isikutunnistuste turvalisuse suurendamise kohta, nõukogu direktiiviga (EL) 2019/997 tagasipöördumistunnistuste kohta ja määrusega (EÜ) nr 2252/2004 passide turvaelementide ja biomeetria standardite kohta. Need määrused on varasemad dokumendid, mis võimaldavad teha reisidokumentidest terviklike ja kvaliteetsete andmete automatiseeritud väljavõtteid.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Võttes arvesse ettenähtud eesmärki ja meetmeid, on käesoleva kavandatud määruse, mis käsitleb eelteabe kogumist ja edastamist terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks,

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta.

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist.

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

¹⁵ ICAO, dokument 9303 „Machine Readable Travel Documents“ (Masinloetavad reisidokumendid), kaheksas väljaanne, 2021, kättesaadav aadressil https://www.icao.int/publications/documents/9303_p1_cons_en.pdf.

avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks, asjakohane õiguslik alus Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 82 lõike 1 punkt d ja artikli 87 lõike 2 punkt a.

ELi toimimise lepingu artikli 82 lõike 1 punkti d alusel on liidul õigus võtta vastu meetmeid, millega hõlbustatakse liikmesriikide õigusasutuste või samaväärsete asutuste vahelist koostööd kriminaalasjade menetlemisel ja otsuste täitmisel. ELi toimimise lepingu artikli 87 lõike 2 punkti a alusel on liidul õigus võtta vastu meetmeid seoses asjakohaste andmete kogumise, säilitamise, töötlemise, analüüsi ja vahetamisega ELi politseikoostöö eesmärgil.

Vastavalt sellele on käesoleva ettepaneku õiguslik alus sama kui broneeringuinfo direktiivi puhul, mis on asjakohane põhjusel, et kavandatud määrusega mitte üksnes ei taotleta põhimõtteliselt sama eesmärki, vaid ka täiendatakse broneeringuinfo direktiivi.

- **Subsidiaarsus**

Õiguskaitseasutustele tuleb anda tõhusad vahendid terrorismi ja raskete kuritegude vastu võitlemiseks. Kuna enamik raskeid kuritegusid hõlmab rahvusvahelist – sageli õhu kaudu toimuvat – reisimist, on broneeringuinfo andmed osutunud väga tõhusaks ELi sisejulgeoleku kaitsmisel. Peale selle sõltuvad liikmesriikide pädevate asutuste uurimised terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamise, avastamise, uurimise ja nende eest vastutusele võtmise eesmärgil suurel määral rahvusvahelisest ja piiriülesest koostööst.

Sisepiiri kontrollita alal on liikmesriikidepoolse reisijaid käsitleva teabe, sealhulgas broneeringuinfo ja eelteabe kogumise, töötlemise ja vahetamise näol tegemist ka tõhusate kompensatsioonimeetmetega. ELi tasandil ühtse tegutsemise tagamise kaudu aitab ettepanek suurendada liikmesriikide ja seega ELi kui terviku julgeolekut.

Reisijaid käsitleva eelteabe direktiiv moodustab osa Schengeni *acquis*'st seoses välispiiri ületamisega. Seetõttu ei ole sellega reguleeritud ELi-siseste lendude kohta eelteabe kogumine ja edastamine. Kuna nende lendude kohta puudub eelteave, mis täiendaks broneeringuinfo andmeid, on liikmesriigid võtnud mitmesuguseid meetmeid, mille eesmärk on kompenseerida reisijate identiteediandmete puudumist. Need hõlmavad füüsilisi nõuetele vastavuse kontrole, et võrrelda reisidokumendis ja pardakaardil sisalduvaid identiteediandmeid, mis tekitab uusi probleeme, lahendamata seejuures alusprobleemi, nimelt eelteabe puudumist.

ELi tasandi meetmed aitavad tagada, et liikmesriikides kohaldatakse põhiõiguste, eelkõige isikuandmete kaitse suhtes ühtlustatud sätteid. Erinevad süsteemid liikmesriikides, kes on sarnased mehhanismid juba kehtestanud või seda edaspidi teevad, võivad lennuettevõtjaid negatiivselt mõjutada, sest nad peavad järgima mitmesuguseid erinevaid riiklikke nõudeid, mis käsitlevad näiteks edastatava teabe liike ja tingimusi, mille alusel tuleb see teave liikmesriikidele esitada. Need erinevused kahjustavad tõhusat liikmesriikidevahelist koostööd terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamise, avastamise, uurimise ja nende eest vastutusele võtmise eesmärgil. Selliseid ühtlustatud eeskirju on võimalik kehtestada ainult ELi tasandil.

Kuna liikmesriigid üksi ei suuda käesoleva ettepaneku eesmäärke piisaval määral saavutada ning neid on võimalik paremini saavutada liidu tasandil, siis võib järeldada, et ELil on nii õigus kui ka parem võimalus meetmeid võtta kui liikmesriikidel eraldi tegutsedes. Seepärast vastab ettepanek Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttele.

- **Proportsionaalsus**

Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikes 4 sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt peavad konkreetse meetme laad ja tugevus olema vastavuses tuvastatud probleemiga. Kõik käesolevas seadusandlikus algatuses käsitletud probleemid nõuavad ühel või teisel viisil ELi tasandil seadusandlikke meetmeid, mis võimaldavad liikmesriikidel neid probleeme tõhusalt lahendada.

Kavandatud eeskirjad eelteabe kogumise ja edastamise kohta, mille suhtes kohaldatakse rangeid piiranguid ja kaitsemeetmeid, parandavad terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamist, avastamist, uurimist ja nende eest vastutusele võtmist. Sellest tulenevalt on kavandatud eeskirjad kooskõlas kindlakstehtud vajadusega parandada sisejulgeolekut ning nendega reageeritakse tõhusalt probleemile, mis on tingitud eelteabe ja broneeringuinfo ühise töötlemise puudumisest muu hulgas sellistel ELi-sisestel lendudel, mille kohta liikmesriigid saavad broneeringuinfo andmeid.

Ettepaneku kohaldamisala piirdub rangelt vajalikuga, see tähendab nende elementidega, mis nõuavad ELi tasandi ühtlustatud lähenemisviisi, nimelt eesmärkidega, milleks broneeringuinfo üksused võivad eelteavet kasutada, andmeelementidega, mida tuleb koguda, ning reisijatelt eelteabe kogumise ja edastamise vahenditega. Eelteabe edastamine ruuterisse lihtsustab lennuettevõtjate jaoks broneeringuinfo üksustega ühenduste säilitamist ning toob kaasa mastaabisäästu, vähendades samal ajal vigade ja kuritarvitamise võimalusi. Eesmärk hõlmab üksnes ettepanekus määratletud terroriakte ja raskeid kuritegusid, võttes arvesse nende tõsist laadi ja piiriülest mõõdet.

Selleks et reisijate õigustesse sekkumine piirduks rangelt vajalikuga, on ettepanekus kehtestatud mitu kaitsemeetet. Täpsemalt piirdub eelteabe töötlemine kavandatud määruse alusel lõpliku ja piiratud eelteabe loeteluga. Peale nende andmete muid identiteediandmeid ei koguta. Lisaks käsitlevad kavandatud määrusega ette nähtud eeskirjad üksnes eelteabe kogumist ja ruuteri kaudu broneeringuinfo üksustele esitamist kavandatud määrukses täpsustatud piiratud eesmärkidel ning määrusega ei ole reguleeritud eelteabe täiendav töötlemine broneeringuinfo üksuste poolt, sest nagu on eespool selgitatud, on see hõlmatud muude ELi õigusaktidega (broneeringuinfo direktiiv, isikuandmete kaitset käsitlevad õigusaktid, harta). Ruuteri funktsioonid ning eelkõige võimalus koguda ja esitada selle kaudu põhjalikku statistilist teavet aitavad jälgida ka seda, kuidas lennuettevõtjad ja broneeringuinfo üksused käesolevat määrust rakendavad. Samuti on ette nähtud teatavad konkreetsed kaitsemeetmed, nagu logide pidamine, isikuandmete kaitse ja turvalisus.

Kavandatud määruse alusel toimuva andmetöötluse ning konkreetsemalt ELi-siseste lendude kohta eelteabe kogumise ja edastamise vajalikkuse ja proportsionaalsuse tagamiseks saavad liikmesriigid kooskõlas eespool nimetatud Euroopa Liidu Kohtu kohtupraktikaga eelteavet ainult nende ELi-siseste lendude kohta, mille nad on välja valinud. Peale selle kohaldatakse eelteabe edasise töötlemise suhtes broneeringuinfo üksuste poolt broneeringuinfo direktiivis kehtestatud piiranguid ja kaitsemeetmeid, nagu Euroopa Liidu Kohus on hartat arvesse võttes tõlgendanud kohtuasjas *Ligue des droits humains*¹⁶.

- **Vahendi valik**

Tehakse ettepanek võtta vastu määrus. Võttes arvesse, et kavandatud meetmed peavad olema kõikides liikmesriikides vahetult ja ühetaoliselt kohaldatavad, on määrus seega asjakohane õigusakt.

¹⁶ Kohtuasi, Euroopa Kohus, 21. juuni 2022, *Ligue des droits humains*, C-817/19.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine**

Reisijaid käsitleva eelteabe direktiiviga ei välistata eelteabe töötlemist õiguskaitse eesmärkidel, nagu on ette nähtud siseriiklikes õigusaktides ja kohaldades isikuandmete kaitse nõudeid. Ent nagu tehti kindlaks reisijaid käsitleva eelteabe direktiivi hindamise käigus, on selle võimaluse rakendamine liikmesriikides probleemne ja tekitab julgeolekulünki, sest puuduvad ELi tasandil määratletud kriteeriumid eelteabe kogumise ja edastamise kohta õiguskaitse eesmärkidel¹⁷.

- Õiguskaitse eesmärgi tõlgendatakse teatavate liikmesriikide siseriiklikus õiguses laialt, alates haldusrikkumistest ning sisejulgeoleku ja avaliku korra tõhustamisest kuni terrorismivastase võitluse ja riigi julgeolekuga seotud huvide kaitsmiseni. Reisijaid käsitleva eelteabe direktiivi hindamine osutas ka sellele, et eelteabe tõhus kasutamine õiguskaitse eesmärkidel nõuab seda konkreetset eesmärki käsitlevat sihtotstarbelist õigusakti¹⁸.
- Eelteabe kogumise mitmesugused eesmärgid muudavad ELi isikuandmete kaitse raamistiku järgimise tagamise veelgi keerulisemaks. Nõue eelteave 24 tunni jooksul kustutada kehtestatakse ainult juhul, kui eelteavet kogutakse reisijaid käsitleva eelteabe direktiivi põhieesmärgil, nimelt välispiiri halduseks. Ei ole selge, kas see nõue kehtib ka õiguskaitse otstarbel töötlemise suhtes.
- Eelteabe kogum, mida saab lennuettevõtjatel õiguskaitse eesmärkidel nõuda, ning teatavate liikmesriikide tava nõuda rohkem eelteavet, kui reisijaid käsitleva eelteabe direktiivis esitatud mittetäielik loetelu sisaldab, tekitavad lennuettevõtjatele täiendavaid takistusi reisijate ELi transportimisel kehtivate erinevate nõuete täitmisel.
- Samuti ei ole reisijaid käsitleva eelteabe direktiivis osutatud lendudele, mille kohta saab eelteavet nõuda, ega sellele, millisele ametiasutusele tuleks eelteave edastada, või sellisele teabele õiguskaitse eesmärkidel juurdepääsu tingimustele.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Ettepaneku koostamise käigus peeti mitmesuguseid konsultatsioone asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas liikmesriikide ametiasutuste (pädevad piirivalveasutused, broneeringuinfo üksused), transpordisektori esindajate ja individuaalsete lennuettevõtjatega. Teavet esitasid ka ELi asutused, näiteks Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex), Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet (Europol), Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet (eu-LISA) ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (FRA). Samuti on algatuses võetud arvesse 2019. aasta lõpus reisijaid käsitleva eelteabe direktiivi hindamise raames korraldatud avaliku konsultatsiooni käigus esitatud seisukohti ja tagasisidet¹⁹.

¹⁷ Euroopa Komisjon, komisjoni talituste töödokument „Nõukogu direktiivi 2004/82/EÜ (veoettevõtjate kohustuse kohta edastada reisijaid käsitlevaid andmeid) (reisijaid käsitleva eelteabe direktiivi) hindamine“, Brüssel, 8. september 2020, SWD(2020) 174 final, lk 26, 43.

¹⁸ SWD(2020) 174, lk 57.

¹⁹ SWD(2020) 174.

Käesolevat ettepanekut toetava mõjuhinnangu koostamisel peetud konsultatsioonide käigus kasutati sidusrühmadelt tagasiside kogumiseks eri meetodeid. Need hõlmasid eelkõige esialgset mõjuhinnangut, toetavat välisuuringut ja mitut tehnilist seminari.

Tagasiside saamiseks (ajavahemikul 5. juunist kuni 14. augustini 2020) avaldati esialgne mõjuhinnang; kokku esitati seitse seisukohta, milles anti tagasisidet tulevase reisijaid käsitleva eelteabe direktiivi kohaldamisala laiendamise, andmete kvaliteedi, karistuste, eelteabe ja broneeringuinfo andmete vaheliste seoste ning isikuandmete kaitse kohta²⁰.

Toetav välisuuring toimus dokumentide läbivaatamise ning asjaomase valdkonna ekspertide seas läbiviidud vestluste ja uuringute põhjal, mille käigus uuriti erinevaid võimalikke meetmeid eelteabe töötlemiseks selgete eeskirjade alusel, mis hõlbustavad seaduslikku reisimist ning on kooskõlas ELi infosüsteemide koostalitlusvõime, ELi isikuandmete kaitse nõuete ja muude kehtivate ELi õigusaktide ja rahvusvaheliste normidega.

Komisjoni talitused korraldasid ka mitu tehnilist seminari liikmesriikide ja Schengeni lepinguga ühinenud riikide ekspertidega. Seminaride eesmärk oli tuua kokku eksperdid, et vahetada arvamusi võimalike variantide kohta seoses eelteabe tulevase raamistiku tugevdamisega piirihalduse eesmärgil, samuti kuritegevuse ja terrorismi vastu võitlemiseks.

Sidusrühmadega toimunud konsulteerimise üksikasjalik kirjeldus on esitatud lisatud mõjuhinnangus (2. lisa).

• **Mõjuhinnang**

Kooskõlas parema õigusloome suunistega koostas komisjon mõjuhinnangu, mis on esitatud lisatud komisjoni talituste töödokumendis [viide]. Õiguskontrollikomitee vaatas esialgse mõjuhinnangu läbi oma 28. septembri 2022. aasta koosolekul ja esitas 30. septembril 2022 positiivse arvamuse.

Võttes arvesse eelteabe kogumise ja edastamisega seoses kindlakstehtud probleeme, hinnati mõjuhinnangus poliitikavariante, mis käsitlevad kõnealuste andmete välispiiri haldamise ja õiguskaitse eesmärkidel kogumise ulatust ning nende andmete kvaliteedi parandamist. Mis puudutab eelteabe kogumist õiguskaitse eesmärkidel, siis kaaluti mõjuhinnangus selle kogumist ühelt poolt kõikide ELi-väliste lendude kohta ning teiselt poolt kõikide ELi-väliste ja valitud ELi-siseste lendude kohta. Lisaks kaaluti mõjuhinnangus variante eelteabe kvaliteedi parandamiseks, see tähendab, kas koguda seda nii automatiseeritult kui ka käsitsi või kasutada eelteabe kogumiseks üksnes automatiseeritud vahendeid.

Mõjuhinnangu aruande järelduste põhjal hõlmab eelistatud poliitikavariant seoses eelteavet käsitleva õigusaktiga õiguskaitse eesmärkidel eelteabe kogumist kõikide ELi sisenevate ja sealt väljuvate lendude puhul ning valitud ELi-siseste lendude puhul, mille kohta esitatakse broneeringuinfo andmeid. See muudab oluliselt usaldusväärsemaks lennureisijaid käsitlevate asjaomaste andmete analüüsi, mis on vajalik raskete kuritegude ja terrorismi vastaseks võitluseks, ning broneeringuinfo üksuste jaoks on kontrollitud ja seega parema kvaliteediga eelteabe kättesaadavus kasulik rasketes kuritegudes või terrorismis osalevate isikute tuvastamiseks. Eelteabe õiguskaitse eesmärkidel kogumine ja edastamine tugineb võimekusele, mis arendati välja eelteabe ruuteri kaudu edastamiseks välispiiri haldamise eesmärgil, ilma et see tooks eu-LISA jaoks kaasa lisakulusid. Lennuettevõtjad edastavad eelteavet ainult ruuterisse, mille kaudu see edastatakse iga asjaomase liikmesriigi broneeringuinfo üksusele. Mõjuhinnangus järeldati, et see on lennuettevõtjate jaoks kulutõhus

²⁰

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12434-Piirid-ja-oiguskaitse-lennureisijaid-kasitlev-elteave-API-labivaadatud-eeskirjad_et.

lahendus, mis vähendab teatavaid lennuettevõtjate kantavaid edastamiskulusid ja samal ajal ka vigade või kuritarvitamise võimalusi. Erinevalt praegusest olukorrast peavad lennuettevõtjad kavandatud määruse alusel aga koguma ja edastama eelteavet kõikide hõlmatud lendude, sealhulgas ELi-siseste lendude kohta, olenemata oma ärielistest vajadustest. Ettepanek on kooskõlas Euroopa kliimamääruses sätestatud kliimanetraalsuse eesmärgiga²¹ ning liidu 2030. ja 2040. aasta eesmärkidega.

• Põhiõigused

Käesoleva algatusega nähakse ette reisijate isikuandmete töötlemine ja seega piirab see harta artikliga 8 ja ELi toimimise lepingu artikliga 16 tagatud põhiõigust isikuandmete kaitsele. Nagu on rõhutanud Euroopa Liidu Kohus,²² ei ole õigus isikuandmete kaitsele absoluutne põhimõte, vaid mis tahes piiranguga tuleb arvestada vastavalt selle ülesandele ühiskonnas ja see peab vastama harta artikli 52 lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele²³. Samuti on isikuandmete kaitse tihedalt seotud eraelu puutumatuse õigusega, mis moodustab osa harta artiklis 7 sätestatud õigusest era- ja perekonnaelu austamisele.

Mis puudutab eelteabe kogumist ja edastamist valitud ELi-siseste lendude kohta, siis mõjutab käesolev algatus ka harta artikliga 45 ja ELi toimimise lepingu artikliga 21 ette nähtud põhiõigust liikumisvabadusele. Euroopa Liidu Kohtu sõnul võib isikute vaba liikumise takistamine olla põhjendatud üksnes siis, kui see põhineb objektiivsetel kaalutlustel ja on proportsionaalne siseriiklike õigusnormide õiguspärase eesmärgiga²⁴.

Käesoleva määruse alusel tohib eelteavet koguda ja edastada üksnes broneeringuinfo direktiivis määratletud terrorismi ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks. Käesoleva ettepaneku sätetega nähakse liikmesriikide läbiviidud hindamisele tuginedes ette ühelt poolt ELi-väliste (sisenevate ja väljuvate) lendude ning teiselt poolt valitud ELi-siseste lendude kohta eelteabe kogumise ja edastamise ühtsed kriteeriumid, mis kooskõlas kohtuasjas *Ligue des droits humains* kehtestatud Euroopa Kohtu nõuetega korrapäraselt läbi vaadatakse. Lennuettevõtjate kohustus koguda eelteavet ja need ruuterisse edastada hõlmab kõiki ELi-siseseid lende. Andmete edastamine ruuterist broneeringuinfo üksustele on tehniline lahendus, millega piiratakse broneeringuinfo üksustele eelteabe edastamist üksnes valitud lendudega, avalikustamata konfidentsiaalset teavet selle kohta, millised ELi-sisesed lennud on välja valitud. Kõnealust teavet tuleb käsitleda konfidentsiaalsena, võttes arvesse kõrvalehoidmise riski, mis tekiks juhul, kui see teave saaks üldsusele või konkreetsemalt rasketes kuritegudes või terroriaktides osalevatele isikutele kättesaadavaks.

Asjaolu, et lennuettevõtjatel on kohustus kasutada reisijatelt teatavate eelteabe kogumiseks automatiseeritud vahendeid, võib tuua kaasa riske, muu hulgas isikuandmete kaitse seisukohast. Need riskid on aga piiratud ja maandatud. Esiteks kehtib see nõue üksnes teatavate eelteabe suhtes, mille puhul saab vastutustundlikult kasutada automatiseeritud vahendeid, see tähendab reisijate dokumentides sisalduvate masinloetavate andmete jaoks.

²¹ 30. juuni 2021. aasta määruse (EL) 2021/1119 (millega kehtestatakse kliimanetraalsuse saavutamise raamistik) (Euroopa kliimamäärus) artikli 2 lõige 1.

²² Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 9. november 2010, Volker und Markus Schecke ja Eifert, liidetud kohtuasjad C-92/09 ja C-93/09 (EKL 2010, lk I-0000).

²³ Kooskõlas harta artikli 52 lõikega 1 võib õigust andmekaitsele piirata ainult siis, kui sellised piirangud on ette nähtud seadusega, neis arvestatakse asjaomaste õiguste ja vabaduste olemust ning kui need on proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt vajalikud ja vastavad tegelikult Euroopa Liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele või kui on vaja kaitsta teiste isikute õigusi ja vabadusi.

²⁴ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 5. juuni 2018, Coman, C-673/16.

Teiseks sisaldab kavandatud määrus kasutatavaid automatiseeritud vahendeid käsitlevaid nõudeid, mida lähemalt täpsustatakse delegeeritud õigusaktis. Samuti on ette nähtud mitu kaitsemeetet, nagu logide pidamine, erieeskirjad isikuandmete kaitse kohta ja tõhus järelevalve.

Peale selle ei reguleerita kavandatud määrusega küll seda, kuidas pädevad piirivalveasutused määruse alusel saadud eelteavet kasutavad – välja arvatud säte, millega tagatakse eesmärgi piiritlemise põhimõtte järgimine –, sest nagu eespool selgitatud, on seda juba käsitletud muudes õigusaktides, kuid selguse huvides tuletatakse põhjendustes meelde, et mis tahes kasutamise tulemusel ei tohi toimuda harta artikli 21 alusel keelatud diskrimineerimist.

4. MÕJU EELARVELE

Käesolev seadusandlik algatus eelteabe kogumise ja edastamise kohta välispiiri kontrollimise hõlbustamise eesmärgil ning terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks mõjutab eu-LISA ja liikmesriikide pädevate piirivalveasutuste eelarvet ja personalivajadusi.

Mis puudutab eu-LISAt, siis hinnangute kohaselt on lisaeelarve vajadus ligikaudu 45 miljonit eurot (33 miljonit eurot praeguse mitmeaastase finantsraamistiku alusel) ruuteri kasutuselevõtmiseks ja 9 miljonit eurot aastas alates 2029. aastast selle tehniliseks haldamiseks ning vaja on umbes 27 täiendavat ametikohta eu-LISA-le vajalike ressursside tagamiseks, et täita ülesandeid, mis on talle pandud käesoleva kavandatud määruse alusel ning kavandatud määruse alusel, mis käsitleb eelteabe kogumist ja edastamist välispiiri kontrollimise hõlbustamiseks.

Liikmesriikide puhul hinnatakse, et ligikaudu 11 miljonit eurot (3 miljonit eurot praeguse mitmeaastase finantsraamistiku alusel), mis on ette nähtud broneeringuinfo üksuste jaoks vajalike riiklike süsteemide ja taristute ajakohastamiseks, ja järkjärguliselt kuni 2 miljonit eurot aastas alates 2028. aastast, võidakse hüvitada Sisejulgeolekufondist²⁵. Mis tahes selline õigus määratakse lõppkokkuvõttes kindlaks vastavalt neid fonde reguleerivate eeskirjade ja kavandatud määruses sisalduvate kuludid käsitlevate eeskirjadega.

Arvestades tihedat seost käesoleva kavandatud määruse ja kavandatud määruse vahel, mis käsitleb eelteabe kogumist ja edastamist välispiiri kontrolli hõlbustamiseks, eelkõige mis puudutab eelteabe ruuterisse edastamist, on käesoleva kavandatud määruse lisas esitatud finantsselgitus mõlema ettepaneku puhul identne.

5. MUU TEAVE

• Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

Komisjon tagab, et kehtestatakse vajalik kord, mille alusel jälgitakse kavandatud meetmete toimimist ning hinnatakse nende vastavust peamistele poliitikaeesmärkidele. Neli aastat pärast kavandatud eelteabe määruse alusel tegevuse alustamist ja seejärel iga nelja aasta tagant esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse määruse rakendamist ja selle lisaväärtust. Samuti antakse aruandes ülevaade võimalikust otsesest või kaudsest mõjust põhiõigustele. Aruandes võrreldakse saavutatud tulemusi eesmärkidega ning hinnatakse aluspõhimõtete jätkuvat kehtivust ja võimalikke tagajärgi tulevaste poliitikavariantide seisukohast.

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1149, millega luuakse Sisejulgeolekufond.

Lennuettevõtjatepoolse ELi-väliste ja valitud ELi-siseste eelteabe kogumise ning ruuteri kasutuselevõtmise kohustuslik laad võimaldab saada selgema pildi nii sellest, kuidas lennuettevõtjad eelteavet koguvad ja edastavad, kui ka sellest, kuidas liikmesriigid neid andmeid kooskõlas kohaldatavate siseriiklike ja liidu õigusaktidega kasutavad. See aitab komisjonil täita oma hindamis- ja nõuete täitmise tagamise ülesandeid, pakkudes talle usaldusväärset statistikat edastatud andmete mahu ja nende lendude kohta, mille puhul eelteavet nõutakse.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

1. peatükis on esitatud määruse üldsätted, alustades selle reguleerimisest ja kohaldamisala käsitlevate normidega. Samuti sisaldab see mõistete loetelu.
2. peatükis on kehtestatud sätted eelteabe lennuettevõtjatepoolse kogumise, ruuterisse saatmise ja kustutamise kohta ning eeskirjad, mis käsitlevad eelteabe edastamist ruuterist broneeringuinfo üksustele.
3. peatükk sisaldab logisid käsitlevaid erisätteid, täpsustusi selle kohta, kes on selliste eelteabe töötlemisel, mille puhul on käesoleva määruse alusel tegemist isikuandmetega, vastutavad töötlejad, ning julgeolekut ja lennuettevõtjate sisekontrolli käsitlevaid sätteid.
4. peatükis on kehtestatud täiendavad sätted broneeringuinfo üksuste ja lennuettevõtjate ruuteriga ühenduste loomise ja ruuteri integreerimise ning liikmesriikide vastavate kulude kohta. Samuti sisaldab see sätteid, millega on reguleeritud olukorrad, kus ruuterit ei ole tehnilistel põhjustel osaliselt või täielikult võimalik kasutada, ning sätteid, mis käsitlevad vastutust ruuterile tekitatud kahjustuste eest.
5. peatükk sisaldab sätteid, mis käsitlevad järelevalvet, lennuettevõtjate võimalikke karistusi nende käesolevas määruses sätestatud kohustuste täitmata jätmise korral ja praktilise käsiraamatu koostamist komisjoni poolt.
6. peatükiga nähakse ette muude kehtivate õigusaktide, see tähendab määruse (EL) 2019/818 muudatused.
7. peatükk sisaldab käesoleva määruse lõppsätteid, mis käsitlevad delegeeritud õigusaktide vastuvõtmist, määruse järelevalvet ja hindamist ning selle jõustumist ja kohaldamist.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

reisijaid käsitleva eelteabe kogumise ja edastamise kohta terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks ning millega muudetakse määrust (EL) 2019/818

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 82 lõike 1 punkti d ja artikli 87 lõike 2 punkti a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,²⁶

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- 1) Raske ja organiseeritud kuritegevuse riikideülene mõõde ning pidev terrorirünnakute oht Euroopa pinnal nõuavad asjakohaseid liidu tasandi meetmeid julgeoleku tagamiseks vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval sisepiirideta alal. Lennureisijaid käsitlev teave, nagu broneeringuinfo ja eelkõige reisijaid käsitlev eelteave (edaspidi „eelteave“), on tähtis selleks, et kindlaks teha kõrge riskitasemega reisijaid, sealhulgas neid, kes ei ole õiguskaitseasutustele varem teada, avastada sidemeid kuritegelike rühmituste liikmete vahel ning tõkestada terrorismi.
- 2) Ehkki nõukogu direktiiviga 2004/82/EÜ²⁷ on kehtestatud õigusraamistik reisijaid käsitleva eelteabe kogumiseks ja edastamiseks lennuettevõtjate poolt eesmärgiga täiustada piirikontrolli ja tõkestada ebaseaduslikku sisserännet, on selles ühtlasi sätestatud, et liikmesriigid võivad kasutada reisijaid käsitlevat eelteavet õiguskaitse eesmärkidel. Pelgalt sellise võimaluse loomine toob aga kaasa mitmeid lünki ja puudusi. Eelkõige on asi selles, et hoolimata eelteabe asjakohasusest õiguskaitstes, ei kogu ega edasta lennuettevõtjad alati selleks otstarbeks ette nähtud eelteavet. Teiseks, kui liikmesriigid kasutavad võimalust nõuda eelteavet õiguskaitse eesmärgil, on lennuettevõtjatel raske täita riiklike õigusaktide erinevaid nõudeid selle kohta, millal ja kuidas eelteavet sel eesmärgil koguda ja edastada. Need lahknevused põhjustavad lennuettevõtjatele tarbetuid kulusid ja komplikatsioone ning kahjustavad ka liidu sisejulgeolekut ja liikmesriikide pädevate õiguskaitseasutuste tulemuslikku koostööd. Võttes arvesse piirikontrolli hõlbustamise ja õiguskaitse eesmärkide erinevust, on asjakohane kehtestada eelteabe kogumise ja edastamise kummagi eesmärgi jaoks ka eraldi õigusraamistik.

²⁶ ELT C , , lk .

²⁷ Nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/82/EÜ veoettevõtjate kohustuse kohta edastada reisijaid käsitlevaid andmeid (ELT L 261, 6.8.2004, lk 24).

- 3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/681²⁸ on sätestatud broneeringuinfo kasutamine terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks. Selle direktiivi kohaselt peavad liikmesriigid võtma vajalikud meetmed, et lennuettevõtjad edastaksid broneeringuinfo, sealhulgas kogutud eelteabe direktiivi alusel loodud riiklikule broneeringuinfo üksusele, kui nad on selliseid andmeid oma tavapärase töö käigus juba kogunud. Seepärast ei taga kõnealune direktiiv eelteabe kogumist ja edastamist kõigil juhtudel, kuna lennuettevõtjatel ei ole ärilist eesmärki täielike andmete kogumiseks. Tähtis on, et broneeringuinfo üksused saaksid koos broneeringuinfo ka eelteavet, kuna selliste andmete ühine töötlemine võimaldab liikmesriikide pädevatel õiguskaitseasutustel terroriakte ja raskeid kuritegusid tulemuslikult ennetada, avastada, uurida ja nende eest vastutusele võtta. Eelkõige võimaldab selline ühine töötlemine täpselt kindlaks teha need lennureisijad, keda nimetatud asutustel võib olla vaja täiendavalt uurida, järgides seejuures kohaldatavat õigust. Lisaks ei täpsustata kõnealuses direktiivis, millistest andmetest reisijaid käsitlev eelteave koosneb. Neil põhjustel tuleks kehtestada täiendavad normid, millega nõutakse lennuettevõtjalt täpselt määratletud eelteabe kogumist ja edastamist, ning neid nõudeid tuleks kohaldada sedavõrd, kuivõrd lennuettevõtjad on kõnealuse direktiivi kohaselt kohustatud koguma ja edastama broneeringuinfot sama lennu kohta.
- 4) Seepärast on vaja kehtestada liidu tasandil selged, ühtlustatud ja tõhusad eeskirjad eelteabe kogumise ja edastamise kohta terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks.
- 5) Võttes arvesse tihedat seost nende kahe õigusakti vahel, tuleks käesolevat määrust käsitleda direktiivis (EL) 2016/681 sätestatud norme täiendavana. Seepärast tuleb eelteavet koguda ja edastada kooskõlas käesoleva määruse erinõuetega, mis käsitlevad muu hulgas teabe kogumise ja edastamise olukordi ja viise. Kõnealuse direktiivi norme kohaldatakse siiski küsimustes, mida käesolev määrus konkreetselt ei hõlma, eelkõige broneeringuinfo üksustele edastatud eelteabe hilisema töötlemise, liikmesriikidevahelise teabevahetuse, Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) juurdepääsutingimuste, teabe kolmandatele riikidele edastamise, säilitamise ja umbisikustamise ning isikuandmete kaitse valdkonnas. Nende normide kohaldamisel kohaldatakse ka kõnealuse direktiivi sätteid karistuste ja riiklike järelevalveasutuste kohta. Käesolev määrus ei tohiks neid norme mõjutada.
- 6) Eelteabe kogumine ja edastamine mõjutab üksikisikute eraelu puutumatust ja hõlmab isikuandmete töötlemist. Selleks et täielikult austada põhiõigusi, eelkõige õigust eraelu puutumatusele ja õigust isikuandmete kaitsele kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga (edaspidi „harta“), tuleks ette näha piisavad piirangud ja kaitsemeetmed. Eelkõige peaks igasugune eelteabe ja eriti isikuandmete töötlemine piirduma sellega, mis on vajalik ja proportsionaalne käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks. Lisaks tuleks tagada, et käesoleva määruse alusel kogutud ja edastatud eelteave ei põhjusta hartaga keelatud diskrimineerimist.
- 7) Võttes arvesse käesoleva määruse ja direktiivi (EL) 2016/681 vastastikust täiendavust, tuleks määrusest tulenevaid lennuettevõtjate kohustusi kohaldada kõikide lendude suhtes, mille kohta liikmesriigid peavad nõudma lennuettevõtjalt broneeringuinfo

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/681, mis käsitleb broneeringuinfo kasutamist terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks (ELT L 119, 4.5.2016, lk 132).

edastamist direktiivi (EL) 2016/681 kohaselt, nimelt lendude, nii regulaar- kui ka mitteregulaarlendude suhtes nii liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel (ELi-välised lennud) kui ka mitme liikmesriigi vahel (ELi-sisesed lennud), kui need lennud on valitud vastavalt direktiivile (EL) 2016/681, olenemata neid lende teostavate lennuettevõtjate registrijärgsest asukohast.

- 8) Võttes arvesse, et direktiiv (EL) 2016/681 ei hõlma riigisiseseid lende, st lende, mis väljuvad ja maanduvad sama liikmesriigi territooriumil ilma vahemaandumisteta teise liikmesriigi või kolmanda riigi territooriumil, ning pidades silmas käesoleva määrusega hõlmatud terroriaktide ja raskete kuritegude piiriülest mõõdet, ei peaks sellised lennud kuuluma käesoleva määruse kohaldamisalasse. Käesolevat määrust ei tuleks tõlgendada nii, nagu mõjutaks see liikmesriikide võimalust näha oma siseriikliku õiguse alusel ja kooskõlas liidu õigusega ette lennuettevõtjate kohustust koguda ja edastada eelteavet selliste riigisiseste lendude kohta.
- 9) Arvestades asjaomaste liidu õigusaktide tihedat seost ning järjepidevuse ja sidususe huvides tuleks käesolevas määruses sätestatud mõisted viia võimalikult suures ulatuses kooskõlla direktiivis (EL) 2016/681 ja määruses (EL) [piirihaldus]²⁹ sätestatud mõistetega ning neid tuleks tõlgendada ja kohaldada nimetatud õigusakte arvesse võttes.
- 10) Eelkõige peaks käesoleva määruse alusel kogutav ja edastatav eelteave koosnema määruses (EL) [piirihaldus] selgelt ja ammendavalt loetletud teabeühikutest, mis hõlmavad nii teavet iga lennureisija kohta kui ka teavet iga reisija lennu kohta. Käesoleva määruse kohaselt peaks selline lennuinfo sisaldama teavet asjaomase liikmesriigi territooriumile sisenemise piiripunkti kohta üksnes juhul, kui see on kohaldatav, st mitte juhul, kui reisijaid käsitlev eelteave on seotud ELi-siseste lendudega.
- 11) Selleks et tagada lennuettevõtjate võimalikult ühtne lähenemisviis eelteabe kogumisele ja edastamisele, tuleks käesoleva määruse sätteid viia vajadusel kooskõlla määruse (EL) [piirihaldus] sätetega. See puudutab eelkõige andmete kvaliteeti käsitlevaid sätteid, automatiseeritud vahendite kasutamist lennuettevõtjate poolt andmete kogumiseks, täpset meetodit kogutud eelteabe edastamiseks ruuterile ning eelteabe kustutamist.
- 12) Eelteabe ja broneeringuinfo ühiseks töötlemiseks eesmärgiga tulemuslikult tõkestada terrorismi ja raskeid kuritegusid liidus ning samal ajal minimaalselt sekkuda lennureisijate hartaga kaitstud põhiõigustesse, peaksid broneeringuinfo üksused olema liikmesriikide pädevad asutused, kellele usaldatakse käesoleva määruse alusel kogutud ja edastatud eelteabe vastuvõtmine ning hilisem töötlemine ja kaitsmine. Tõhususe huvides ja turvariskide minimeerimiseks peaks ruuter, mille projekteerija, arendaja, majutaja ja tehniline haldaja on Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet (eu-LISA) kooskõlas määrusega (EL) [piirihaldus], saatma lennuettevõtjate käesoleva määruse alusel kogutud ja ruuterile edastatud eelteabe edasi asjaomastele broneeringuinfo üksustele. Võttes arvesse isikuandmetena käsitatava eelteabe kaitse vajalikku taset, muu hulgas selleks, et tagada teabe konfidentsiaalsus, peaks ruuter eelteabe asjaomastele broneeringuinfo üksustele edasi saatma automaatselt.

²⁹ ELT C , , lk .

- 13) ELi-väliste lendude puhul peaks selle liikmesriigi broneeringuinfo üksus, kelle territooriumile lend maandub ja/või kelle territooriumilt lend väljub, saama ruuterilt kõigi nende lendude eelteabe, võttes arvesse, et kooskõlas direktiiviga (EL) 2016/681 kogutakse broneeringuinfot kõigi nende lendude kohta. Ruuter peaks kindlaks tegema lennu ja vastavad broneeringuinfo üksused, kasutades broneeringu numbris sisalduvat teavet, mis on nii eelteabe kui ka broneeringuinfo andmekogumite ühine andmeelement, mis võimaldab eelteabe ja broneeringuinfo ühist töötlemist broneeringuinfo üksuste poolt.
- 14) ELi-siseste lendude puhul tuleks kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu praktikaga ette näha valikuline lähenemisviis, et vältida põhjendamatut sekkumist hartaga kaitstud põhiõigustesse ning tagada isikute vaba liikumist ja sisepiirikontrolli kaotamist käsitleva liidu õiguse nõuete järgimine. Arvestades, kui tähtis on eelteabe töötlemine koos broneeringuinfo, tuleks see lähenemisviis viia kooskõlla direktiivi (EL) 2016/681 omaga. Sellepärast tuleks kõnealuste lendude eelteavet ruuterilt asjaomastele broneeringuinfo üksustele edasi saata üksnes juhul, kui liikmesriigid on asjaomased lennud vastavalt direktiivi (EL) 2016/681 artiklile 2 välja valinud. Nagu Euroopa Liidu Kohus on meenutanud, peaks kõnealuseid kohustusi täitvate liikmesriikide valik piirduma muu hulgas vaid teatavate marsruutide, reisiharjumuste või lennujaamadega seotud lendudega, kusjuures see valik tuleks korrapäraselt läbi vaadata.
- 15) Selleks et võimaldada käesoleva määruse kohase valikulise lähenemisviisi kohaldamist ELi-siseste lendude suhtes, tuleks liikmesriikidelt nõuda, et nad koostaksid ja esitaksid eu-LISAle valitud lendude loetelud, et eu-LISA saaks tagada, et ainult nende lendude reisijaid käsitlev eelteave edastatakse ruuterilt asjaomastele broneeringuinfo üksustele ning et muude ELi-siseste lendude eelteave kustutatakse viivitamata ja lõplikult.
- 16) Selleks et mitte kahjustada käesoleva määrusega sätestatud eelteabe kogumisel ja edastamisel ning direktiiviga (EL) 2016/681 sätestatud broneeringuinfo kogumisel ja edastamisel põhineva süsteemi tulemuslikkust terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamisel, avastamisel, uurimisel ja nende eest vastutusele võtmisel, eelkõige kõrvalhoidmise ohu tõttu, tuleks teavet liikmesriikide valitud ELi-siseste lendude kohta käsitleda konfidentsiaalsena. Seetõttu ei tohiks sellist teavet lennuettevõtjatega jagada ja neilt tuleks nõuda eelteabe kogumist kõigi käesoleva määrusega hõlmatud lendude kohta, sealhulgas kõigi ELi-siseste lendude kohta, ning nende edastamist ruuterile, kus tehakse vajalik valik. Kõigi ELi-siseste lendude eelteabe kogumise korral ei tea ka lennureisijad, milliste valitud ELi-siseste lendude eelteave ja seega ka broneeringuinfo edastatakse liikmesriikide hinnangute alusel broneeringuinfo üksustele. See lähenemisviis tagab ühtlasi, et kõiki muudatusi selles valikus saab teha kiiresti ja tulemuslikult, tekitamata lennuettevõtjatele põhjendamatut majanduslikku ja tegevuskoormust.
- 17) Isikuandmete kaitse kui põhiõiguse järgimiseks ja kooskõlas määrusega (EL) [piirihaldus] tuleks käesolevas määruses kindlaks määrata vastutavad töötlejad. Tulemusliku järelevalve, isikuandmete piisava kaitse ja turvariskide maandamise huvides tuleks ette näha ka logipidamise, töötlemise turvalisuse ja sisekontrolli eeskirjad. Isikuandmete töötlemisega seotud sätteid tuleks mõista nii, et need täiendavad isikuandmete kaitset käsitlevaid üldkohaldatavaid liidu õigusakte, eelkõige

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679,³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/680³¹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1725³². Käesolev määrus ei tohiks mõjutada nimetatud õigusakte, mida kohaldatakse ka käesoleva määruse alusel toimuva isikuandmete töötlemise suhtes kooskõlas selle sätetega.

- 18) Määruse (EL) [piirihaldus] alusel loodav ja käitav ruuter peaks vähendama ja lihtsustama eelteabe edastamiseks vajalikke tehnilisi ühendusi, jättes alles vaid üheainsa ühenduse lennuettevõtja ja broneeringuinfo üksuse kohta. Seepärast kehtestatakse käesoleva määrusega broneeringuinfo üksustele ja lennuettevõtjatele kohustus luua ruuteriga selline ühendus ja saavutada vajalik integreeritus, et käesoleva määrusega loodud eelteabe edastamise süsteem toimiks nõuetekohaselt.
- 19) Liidu huve arvesse võttes tuleks asjakohased kulud, mida liikmesriigid kannavad ruuteriga ühenduse loomiseks ja selle integreerimiseks käesoleva määruse nõuete kohaselt, katta liidu eelarvest kooskõlas kohaldatavate õigusaktidega, kui teatavatest eranditest ei tulene teisiti. Nende eranditega seotud kulud peaks kandma asjaomane liikmesriik ise.
- 20) Kooskõlas määrusega (EL) 2018/1726 võivad liikmesriigid teha eu-LISAle ülesandeks hõlbustada ühenduse saamist lennuettevõtjatega, et aidata liikmesriikidel rakendada direktiivi (EL) 2016/681, eelkõige kogudes ja edastades broneeringuinfot ruuteri kaudu.
- 21) Ei saa välistada võimalust, et erandlike asjaolude tõttu ja hoolimata kõigist käesoleva määruse kohaselt või ruuteri puhul määruse (EL) [piirihaldus] kohaselt võetud mõistlikest meetmetest ei toimi ruuter või broneeringuinfo üksusi ja lennuettevõtjaid sellega ühendav süsteem või taristu nõuetekohaselt, mistõttu ei ole ruuterit tehniliselt võimalik eelteabe edastamiseks kasutada. Kui ruuter ei ole kättesaadav ja lennuettevõtjatel ei ole üldiselt mõistlikul viisil võimalik edastada asjaomast eelteavet seaduslikult, turvaliselt, tulemuslikult ja kiiresti alternatiivsete vahendite abil, peaksid lennuettevõtjad olema vabastatud kohustusest edastada eelteavet ruuterile seni, kuni tehniline probleem püsib. Probleemi kestuse ja negatiivsete tagajärgede minimeerimiseks peaksid asjaosalised sel juhul viivitamata üksteist teavitama ja võtma kõik vajalikud meetmed, et tehniline probleem kõrvaldada. Selline kord ei tohiks piirata asjaosaliste käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi tagada ruuteri ning vastavate süsteemide ja taristu nõuetekohane toimimine ega asjaolu, et lennuettevõtjate suhtes kohaldatakse karistusi, kui nad nimetatud kohustusi ei täida, sh juhul, kui nad kasutavad kõnealust korda olukorras, kus see ei ole põhjendatud. Sellise kuritarvitamise ärahoidmiseks ning järelevalve ja vajaduse korral karistuste määramise

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89).

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

hõlbustamiseks peaksid lennuettevõtjad, kes tuginevad sellisele korrale oma süsteemi ja taristu häire tõttu, teatama sellest pädevale järelevalveasutusele.

- 22) Selleks et tagada käesoleva määruse sätete tulemuslik kohaldamine lennuettevõtjate poolt, tuleks ette näha nende sätete üle järelevalvet teostavate riiklike asutuste määramine ja neile volituste andmine. Käesoleva määruse sätted sellise järelevalve kohta, sealhulgas vajaduse korral karistuste määramise kohta, ei tohiks mõjutada määruse (EL) 2016/679 ja direktiivi (EL) 2016/680 kohaselt loodud järelevalveasutuste ülesandeid ja volitusi, muu hulgas seoses isikuandmete töötlemisega käesoleva määruse alusel.
- 23) Liikmesriigid peaksid nägema ette tulemuslikud, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused, sealhulgas rahalised karistused nendele lennuettevõtjatele, kes ei täida käesolevast määrusest tulenevaid eelteabe kogumise ja edastamisega seotud kohustusi.
- 24) Selleks et võtta meetmeid seoses masinloetava eelteabe kogumise automatiseeritud vahendite tehniliste nõuete ja tegevuseeskirjadega, lennuettevõtjate poolt eelteabe edastamiseks kasutatavate ühiste protokollide ja vormingutega, eelteabe ruuterilt broneeringuinfo üksustele edastamise tehniliste ja menetluseeskirjadega ning broneeringuinfo üksuste ja lennuettevõtjate ühenduste loomisega ruuteriga ja ruuteri integreerimisega, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte seoses artiklitega 4, 5, 10 ja 11. Eriti tähtis on, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid leiaksid aset kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega³³. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, esitatakse kõik dokumendid Euroopa Parlamendile ja nõukogule liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- 25) Kõigile huvitatud isikutele, eelkõige lennuettevõtjatele ja broneeringuinfo üksustele tuleks anda piisavalt aega ettevalmistuste tegemiseks, et nad saaksid täita käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi, võttes arvesse, et mõned neist ettevalmistustest, näiteks need, mis on seotud ruuteriga ühenduste loomise ja selle integreerimisega, saab lõpule viia alles siis, kui ruuteri projekteerimis- ja arendusetapp on lõpule viidud ning ruuter kasutusele võetud. Seega tuleks käesolevat määrust kohaldada alles alates asjakohasest kuupäevast, mis järgneb ruuteri töölerakendamise kuupäevale, mille komisjon on määruse (EL) [piirihaldus] kohaselt kindlaks määranud. Komisjonil peaks siiski olema võimalik võtta käesoleva määruse alusel vastu delegeeritud õigusakte juba varem, et tagada käesoleva määrusega loodud süsteemi võimalikult kiire kasutuselevõtt.
- 26) Käesoleva määruse eesmärged, nimelt aidata kaasa terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamisele, avastamisele, uurimisele ja nende eest vastutusele võtmisele, võttes arvesse asjaomaste kuritegude piiriülest mõõdet ja vajadust teha nende tulemuslikuks käsitlemiseks piiriülest koostööd, ei suuda liikmesriigid üksi piisaval määral saavutada ja pigem on neid parem saavutada liidu tasandil. Seega võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

³³ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- 27) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata.
- 28) [ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 kohaselt on Iirimaa teatanud oma soovist osaleda käesoleva määruse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.] VÕI [ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 kohaselt ja ilma et see piiraks selle protokoll artikli 4 kohaldamist, ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata.]
- 29) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas arvamuse [XX],³⁴

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

1. PEATÜKK ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks sätestatakse käesolevas määruses normid, mille alusel:

- a) lennuettevõtjad koguvad reisijaid käsitlevat eelteavet (edaspidi „eelteave“) ELi-väliste ja teatavate ELi-siseste lendude kohta;
- b) lennuettevõtjad edastavad eelteabe ruuterile;
- c) ELi-väliste ja teatavate ELi-siseste lendude eelteave saadetakse ruuterilt edasi broneeringuinfo üksustele.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Käesolevat määrust kohaldatakse lennuettevõtjate suhtes, kes teevad ELi-väliseid või -siseseid regulaar- või mitteregulaarlende.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „lennuettevõtja“ – direktiivi (EL) 2016/681 artikli 3 punktis 1 määratletud õhuvetoettevõtja;

³⁴ [ELT C ...]

- b) „ELi-väline lend“ – direktiivi (EL) 2016/681 artikli 3 punktis 2 määratletud lend;
- c) „ELi-sisene lend“ – direktiivi (EL) 2016/681 artikli 3 punktis 3 määratletud lend;
- d) „regulaarlend“ – määruse (EL) [piirihaldus] artikli 3 punktis e määratletud lend;
- e) „mitteregulaarlend“ – määruse (EL) [piirihaldus] artikli 3 punktis f määratletud lend;
- f) „lennureisija“ – direktiivi (EL) 2016/681 artikli 3 punktis 4 määratletud isik;
- g) „meeskonnaliige“ – määruse (EL) [piirihaldus] artikli 3 punktis h määratletud isik;
- h) „reisija“ – määruse (EL) [piirihaldus] artikli 3 punktis i määratletud isik;
- i) „reisijaid käsitlev eelteave“ ehk „eelteave“ – määruse (EL) [piirihaldus] artikli 3 punktis j määratletud andmed;
- j) „broneeringuinfo“ – iga reisija reisinõuete register, nagu on määratletud direktiivi (EL) 2016/681 artikli 3 punktis 5;
- k) „broneeringuinfo üksus“ – liikmesriigi asutatud pädev asutus, nagu on osutatud teadetes ja muudatustes, mille komisjon on avaldanud direktiivi (EL) 2016/681 artikli 4 lõigete 1 ja 5 kohaselt;
- l) „terroriaktid“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/541³⁵ artiklites 3–12 määratletud kuriteod;
- m) „raske kuritegu“ – direktiivi (EL) 2016/681 artikli 3 punktis 9 määratletud kuritegu;
- n) „ruuter“ – määruse (EL) [piirihaldus] artikli 3 punktis k määratletud ruuter;
- o) „isikuandmed“ – määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktis 1 määratletud teave.

2. PEATÜKK

EELTEABE TÖÖTLEMINE

Artikkel 4

Eelteabe kogumine, edastamine ja kustutamine lennuettevõtja poolt

1. Lennuettevõtja kogub eelteavet artiklis 2 osutatud lendude kohta, et edastada see ruuterile artikli 6 kohaselt. Kui lennu puhul on kood jagatud mitme lennuettevõtja vahel, vastutab eelteabe edastamise eest see lennuettevõtja, kes lendu teostab.
2. Lennuettevõtjad koguvad eelteavet viisil, mis tagab, et lõike 6 kohaselt edastatav eelteave oleks täpne, täielik ja ajakohane.

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.3.2017, lk 6).

3. Lennuettevõtja kogub määruse (EL) [piirihaldus] artikli 4 lõike 2 punktides a–d osutatud eelteavet, kasutades reisija reisidokumendi masinloetavate andmete kogumiseks automatiseeritud vahendeid. Ta teeb seda kooskõlas lõikes 5 osutatud üksikasjalike tehniliste nõuete ja tegevuseeskirjadega, kui sellised eeskirjad on vastu võetud ja kohaldatavad.

Kui automatiseeritud vahendite kasutamine ei ole võimalik seetõttu, et reisidokument ei sisalda masinloetavaid andmeid, kogub lennuettevõtja neid andmeid käsitsi viisil, mis tagab vastavuse lõikele 2.

4. Kõik automatiseeritud vahendid, mida lennuettevõtjad kasutavad reisijaid käsitleva eelteabe kogumiseks käesoleva määruse alusel, peavad olema usaldusväärsed, turvalised ja ajakohased.
5. Komisjonil on õigus võtta artikli 19 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust, sätestades üksikasjalikud tehnilised nõuded ja tegevuseeskirjad määruse (EL) [piirihaldus] artikli 4 lõike 2 punktides a–d osutatud eelteabe kogumiseks automatiseeritud vahendite abil kooskõlas käesoleva artikli lõigetega 3 ja 4.
6. Lennuettevõtja edastab lõike 1 kohaselt kogutud eelteabe ruuterile elektroonilisel teel. Ta teeb seda lõikes 9 osutatud üksikasjalike eeskirjade kohaselt, kui sellised eeskirjad on vastu võetud ja kohaldatavad.
7. Lennuettevõtja edastab eelteavet nii lennule registreerimise ajal kui ka kohe pärast pardalemineku lõppu, st pärast seda, kui reisijad on läinud väljumiseks ettevalmistatava õhusõiduki pardale ja ühelgi reisijal ei ole enam võimalik pardale minna ega sealt lahkuda.
8. Ilma et see piiraks lennuettevõtja võimalust säilitada ja kasutada andmeid, mis on vajalikud tema tavapäraseks äritegevuseks kooskõlas kohaldatava õigusega, parandab, täiendab või ajakohastab ta viivitamata asjaomast eelteavet või kustutab selle lõplikult mõlemal järgmisel juhul:
 - a) ta saab teada, et kogutud eelteave on ebatäpne, mittetäielik või iganenud või seda on töödeldud ebaseaduslikult või et tegemist ei ole eelteabega;
 - b) eelteabe edastamine vastavalt lõikele 3 on lõpule viidud.

Kui lennuettevõtja saab käesoleva lõike esimese lõigu punktis a osutatud asjaoludest teada pärast eelteabe edastamist kooskõlas lõikega 6, teavitab ta sellest viivitamata Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ametit (eu-LISA). Sellise teabe saamisel teavitab eu-LISA viivitamata broneeringuinfo üksusi, kellele kõnealune eelteave ruuteri kaudu edasi saadeti.

9. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 19 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles kehtestatakse ühiste protokollide ja toetatavate andmevormingute üksikasjalikud eeskirjad, mida tuleb järgida eelteabe edastamisel lõikes 6 osutatud ruuterile.

Artikkel 5

Elteabe edastamine ruuterilt broneeringuinfo üksustele

1. Ruuter saadab lennuettevõtjalt artikli 4 kohaselt saadud eelteabe viivitamata ja automaatselt edasi selle liikmesriigi broneeringuinfo üksustele, kelle territooriumile

lend saabub või kelle territooriumilt lend väljub, või ELi-siseste lendude puhul mõlemale. Kui lennul tehakse üks või mitu vahemaandumist muu liikmesriigi territooriumil kui see, kust lend väljus, saadab ruuter eelteabe edasi kõigi asjaomaste liikmesriikide broneeringuinfo üksustele.

Eelteabe edasi saatmiseks koostab eu-LISA vastavustabeli lähte- ja sihtlennujaamade ja nende vastavate asukohariikide vahel ning ajakohastab seda.

ELi-siseste lendude puhul saadab ruuter broneeringuinfo üksusele eelteabe edasi üksnes lõikes 2 osutatud loetellu kantud lendude puhul.

Ruuter saadab eelteavet edasi lõikes 3 osutatud üksikasjalike eeskirjade kohaselt, kui sellised eeskirjad on vastu võetud ja kohaldatavad. Iga liikmesriik, kes otsustab kohaldada direktiivi (EL) 2016/681 ELi-siseste lendude suhtes kooskõlas selle direktiivi artikliga 2, koostab asjaomaste ELi-siseste lendude loetelu ja esitab selle eu-LISAle hiljemalt käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevaks, mis on sätestatud artikli 21 teises lõigus. Kõnealused liikmesriigid vaatavad need loetelud kooskõlas direktiivi artikliga 2 korrapäraselt läbi ja vajaduse korral ajakohastavad neid ning esitavad ajakohastatud loetelud viivitamata eu-LISAle. Loeteludes sisalduvat teavet käsitletakse konfidentsiaalsena.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 19 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse lõikes 1 osutatud ruuterilt eelteabe edasi saatmiseks vajalikud üksikasjalikud tehnilised ja menetluseeskirjad.

3. PEATÜKK

LOGIPIDAMINE, ISIKUANDMETE KAITSE JA TURVALISUS

Artikkel 6

Logipidamine

1. Lennuettevõtja koostab logid kõigi käesoleva määruse kohaste töötlemistoimingute kohta, kasutades artikli 4 lõikes 3 osutatud automatiseeritud vahendeid. Logid hõlmavad eelteabe edastamise kuupäeva, kellaaega ja kohta.
2. Lõikes 1 osutatud logisid kasutatakse üksnes selleks, et tagada eelteabe turvalisus ja terviklus ning töötlemise seaduslikkus, eelkõige seoses käesolevas määruses sätestatud nõuete täitmisega, sealhulgas karistusmenetlustega nende nõuete rikkumise korral, nagu on sätestatud artiklites 15 ja 16.
3. Lennuettevõtja võtab asjakohaseid meetmeid, et kaitsta lõike 1 kohaselt loodud logisid loata juurdepääsu ja muude turvariskide eest.
4. Lennuettevõtja säilitab lõike 1 kohaselt loodud logisid ühe aasta vältel alates nende loomisest. Pärast selle ajavahemiku lõppu peab ta logid kohe ja jäädavalt kustutama.

Kui logisid on vaja lõikes 2 osutatud eelteabe turvalisuse ja tervikluse tagamise või töötlemistoimingute seaduslikkuse järelevalve menetluste jaoks ning need menetlused on esimeses lõigus osutatud ajavahemiku lõpuks juba alanud, võib lennuettevõtja säilitada logisid nii kaua, kui see on nende menetluste jaoks vajalik. Sellisel juhul kustutab ta logid kohe, kui need ei ole nimetatud menetluste jaoks enam vajalikud.

Artikkel 7

Isikuandmete vastutavad töötajad

Broneeringuinfo üksused on vastutavad töötajad direktiivi (EL) 2016/680 artikli 3 punkti 8 tähenduses isikuandmetena käsitatava eelteabe käesoleva määruse kohasel töötlemisel ruuteri kaudu, sealhulgas nende andmete edastamisel ja tehnilistel põhjustel ruuteril säilitamisel.

Lennuettevõtjad on vastutavad töötajad määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punkti 7 tähenduses isikuandmetena käsitatava eelteabe töötlemisel seoses nende andmete kogumisega ja nende edastamisega ruuterile käesoleva määruse alusel.

Artikkel 8

Turvalisus

Broneeringuinfo üksused ja lennuettevõtjad tagavad käesoleva määruse alusel töödeldava eelteabe ning eelkõige isikuandmetena käsitatava eelteabe turvalisuse.

Broneeringuinfo üksused ja lennuettevõtjad teevad eelteabe turvalisuse tagamiseks koostööd omavahel ja eu-LISAg vastavalt oma ülesannetele ja kooskõlas liidu õigusega.

Artikkel 9

Sisekontroll

Lennuettevõtjad ja broneeringuinfo üksused jälgivad oma käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmist, eelkõige isikuandmetena käsitatava eelteabe töötlemist, sealhulgas artiklis 7 osutatud logide sagedase kontrollimise teel.

4. PEATÜKK

RUUTERIGA SEOTUD KÜSIMUSED

Artikkel 10

Broneeringuinfo üksuste ühendus ruuteriga

1. Liikmesriigid tagavad oma broneeringuinfo üksuste ühenduse ruuteriga. Nad tagavad, et nende siseriiklikud süsteemid ja taristu on käesoleva määruse kohaselt edastatava eelteabe vastuvõtmiseks ja edasiseks töötlemiseks ruuteriga integreeritud.
Liikmesriigid tagavad, et ühenduse loomine ruuteriga ja ruuteri integreerimine võimaldab nende broneeringuinfo üksustel vastu võtta ja töödelda eelteavet ning vahetada asjaomast infot seaduslikult, turvaliselt, tulemuslikult ja kiirelt.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 19 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse lõikes 1 osutatud ruuteriga ühenduste loomiseks ja ruuteri integreerimiseks vajalik üksikasjalik kord.

Artikkel 11

Lennuettevõtjate ühendused ruuteriga

1. Lennuettevõtjad tagavad, et neil on ühendus ruuteriga. Nad tagavad, et nende süsteemid ja taristu on ruuteriga integreeritud eelteabe edastamiseks ruuterile käesoleva määruse kohaselt.

Lennuettevõtjad tagavad, et ühenduse loomine ruuteriga ja ruuteri integreerimine võimaldab neil edastada eelteavet ning vahetada asjaomast infot seaduslikult, turvaliselt, tulemuslikult ja kiirelt.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 19 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse lõikes 1 osutatud ruuteriga ühenduste loomiseks ja ruuteri integreerimiseks vajalik üksikasjalik kord.

Artikkel 12

Liikmesriikide kulud

1. Kulud, mida liikmesriigid kannavad seoses ruuteriga ühenduse loomise ja ruuteri integreerimisega kooskõlas artikliga 10, kaetakse liidu üldeelarvest.

Siiski jäetakse välja järgmised kulud, mille kannavad liikmesriigid:
 - a) projektijuhtimiskulud, sealhulgas koosolekute, lähetuste ja kontorite kulud;
 - b) riiklike IT-süsteemide majutamise kulud, sealhulgas ruumide, rakendamise ning elektri- ja jahutussüsteemide kulud;
 - c) riiklike IT-süsteemide käigushoidmise kulud, sealhulgas kulud operaatoritele ja tugiteenuste lepingutele;
 - d) liikmesriikide sidevõrkude projekteerimise, arendamise, rakendamise, käigushoidmise ja hooldamise kulud.
2. Iga liikmesriik kannab ühtlasi ruuteriga ühenduse loomise ja ruuteri integreerimise haldus-, kasutus- ja hoolduskulud.

Artikkel 13

Meetmed, mida kohaldatakse juhul, kui ruuteri kasutamine on tehniliselt võimatu

1. Kui ruuteri kasutamine eelteabe edastamiseks ei ole ruuteri rikke tõttu tehniliselt võimalik, teavitab eu-LISA viivitamata ja automaatselt lennuettevõtjaid ja broneeringuinfo üksusi sellest tehnilisest probleemist. Sel juhul võtab eu-LISA viivitamata meetmeid, et ruuteri kasutamist takistav tehniline probleem lahendada, ja teatab probleemi lahenumisest viivitamata nimetatud osalistele.

Nende teadete vahelisel ajal ei kohaldata artikli 4 lõiget 6 juhul, kui eelteabe edastamine ruuterile ei ole tehniliselt võimalik. Sellisel juhul ei kohaldata sel ajavahemikul kõnealuse eelteabe suhtes ka artikli 4 lõiget 1.
2. Kui ruuteri kasutamine eelteabe edastamiseks ei ole tehniliselt võimalik liikmesriigi artiklis 10 osutatud süsteemide või taristu häire tõttu, teavitab selle liikmesriigi broneeringuinfo üksus viivitamata ja automaatselt lennuettevõtjaid, teisi broneeringuinfo üksusi, eu-LISA ja komisjoni sellest tehnilisest probleemist. Sel juhul võtab liikmesriik viivitamata meetmeid, et ruuteri kasutamist takistav tehniline probleem lahendada, ja teatab probleemi lahenumisest viivitamata nimetatud osalistele.

Nende teadete vahelisel ajal ei kohaldata artikli 4 lõiget 6 juhul, kui eelteabe edastamine ruuterile ei ole tehniliselt võimalik. Sellisel juhul ei kohaldata sel ajavahemikul kõnealuse eelteabe suhtes ka artikli 4 lõiget 1.

3. Kui lennuettevõtja artiklis 11 osutatud süsteemide või taristu häire tõttu ei ole ruuteri kasutamine eelteabe edastamiseks tehniliselt võimalik, teavitab kõnealune lennuettevõtja viivitamata ja automaatselt broneeringuinfo üksusi, eu-LISA ja komisjoni sellest tehnilisest probleemist. Sel juhul võtab lennuettevõtja viivitamata meetmeid, et ruuteri kasutamist takistav tehniline probleem lahendada, ja teatab probleemi lahenedemisest viivitamata nimetatud osalistele.

Nende teadete vahelisel ajal ei kohaldata artikli 4 lõiget 6 juhul, kui eelteabe edastamine ruuterile ei ole tehniliselt võimalik. Sellisel juhul ei kohaldata sel ajavahemikul kõnealuse eelteabe suhtes ka artikli 4 lõiget 1.

Kui tehniline probleem on edukalt lahendatud, esitab asjaomane lennuettevõtja viivitamata artiklis 15 osutatud pädevale riiklikule järelevalveasutusele aruande, mis sisaldab kõiki vajalikke üksikasju tehnilise probleemi kohta, sealhulgas probleemi põhjuseid, ulatust ja tagajärgi ning selle kõrvaldamiseks võetud meetmeid.

Artikkel 14

Ruuteriga seotud vastutus

Kui ruuterile tekitatakse kahju seetõttu, et liikmesriik või lennuettevõtja ei ole täitnud käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi, loetakse see liikmesriik või lennuettevõtja kõnealuse kahju eest vastutavaks, välja arvatud juhul ja sellises ulatuses, kui eu-LISA ei ole võtnud mõistlikke meetmeid kahju vältimiseks või selle mõju minimeerimiseks.

5. PEATÜKK

JÄRELEVALVE, KARISTUSED JA KÄSIRAAMAT

Artikkel 15

Riiklik järelevalveasutus

1. Liikmesriigid määravad ühe või mitu riiklikku järelevalveasutust, kes vastutavad nende territooriumil käesoleva määruse sätete lennuettevõtjate poolse kohaldamise järelevalve ja nende sätete järgimise tagamise eest.
2. Liikmesriigid tagavad, et riiklikel järelevalveasutustel on kõik vajalikud vahendid ning uurimis- ja täitmisevolitused oma käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks, sealhulgas vajaduse korral artiklis 16 osutatud karistuste määramiseks. Nad kehtestavad üksikasjalikud eeskirjad kõnealuste ülesannete täitmise ja volituste kasutamise kohta, et täitmine ja kasutamine oleksid tulemuslikud, proportsionaalsed ja hoiatavad ning et nende suhtes kohaldataks kaitsemeetmeid kooskõlas liidu õigusega tagatud põhiõigustega.
3. Liikmesriigid teatavad komisjonile artikli 21 teises lõigus osutatud käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevaks nende poolt lõike 1 kohaselt määratud asutuste nimed ja kontaktandmed ning lõike 2 kohaselt kehtestatud üksikasjalikud eeskirjad. Nad teatavad komisjonile viivitamata kõigist eelnevaga seotud edasistest muudatustest.

4. Käesolev artikkel ei piira määruse (EL) 2016/679 artiklis 51 ega direktiivi (EL) 2016/680 artiklis 41 osutatud järelevalveasutuste volitusi.

Artikkel 16

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad käesoleva määruse rikkumise korral kohaldatavad karistusnormid ja võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kehtestatavad karistused peavad olema tulemuslikud, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Liikmesriigid teavitavad komisjoni nimetatud normidest ja meetmetest hiljemalt käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevaks, millele on osutatud artikli 21 teises lõigus, ning viivitamata kõigist nende hilisematest muudatustest.

Artikkel 17

Praktiline käsiraamat

Komisjon koostab tihedas koostöös broneeringuinfo üksuste, liikmesriikide muude asjaomaste asutuste, lennuettevõtjate ja asjaomaste liidu ametitega praktilise käsiraamatu, mis sisaldab suuniseid, soovitusi ja häid tavasid käesoleva määruse rakendamiseks, ning teeb selle üldsusele kättesaadavaks.

Praktilises käsiraamatus võetakse arvesse asjakohaseid olemasolevaid käsiraamatuid.

Komisjon võtab praktilise käsiraamatu vastu soovitusel vormis.

6. PEATÜKK

SEOS MUUDE KEHTIVATE ÕIGUSAKTIDEGA

Artikkel 18

Määruse (EL) 2019/818 muutmine

Artikli 39 lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

„1. Eurodaci, SISI ja ECRIS-TCNi eesmärkide toetamiseks ning süsteemiüleste statistiliste andmete ja analüütilise aruandluse esitamiseks poliitika, tegevuse ja andmete kvaliteediga seotud eesmärkidel luuakse kooskõlas asjaomaste nimetatud süsteeme reguleerivate õigusaktidega aruandluse ja statistika keskhoidla. Aruandluse ja statistika keskhoidla toetab ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) .../...

* [käesolev määrus] eesmärgi [...]“

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu xy määrus (EL) [number] [ametlikult vastu võetud pealkiri] (ELT L...).“

„2. eu-LISA loob ja rakendab aruandluse ja statistika keskhoidla, mida ta haldab oma tehnilistes keskustes ning mis sisaldab määruse (EL) 2018/1862 artiklis 74 ja määruse (EL) 2019/816 artiklis 32 osutatud andmeid ja statistikat, mis on loogiliselt eraldatud

ELi infosüsteemiga. eu-LISA kogub ka andmeid ja statistikat määruse (EL).../... * [käsolev määrus] artikli 13 lõikes 1 osutatud ruuterilt. Määruse (EL) 2018/1862 artiklis 74, määruse (EL) 2019/816 artiklis 32 ja määruse (EL) .../... * [käsolev määrus] artikli 13 lõikes 1 osutatud ametiasutustele antakse aruandluse ja statistika keskhoidlale kontrollitud turvaline juurdepääs spetsiifiliste kasutajaprofiilide kaudu üksnes aruandluse ja statistika koostamise eesmärgil.“

7. PEATÜKK LÕPPSÄTTED

Artikkel 19

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 4 lõigetes 5 ja 9, artikli 5 lõikes 3, artikli 10 lõikes 2 ja artikli 11 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates [määruse vastuvõtmise kuupäev]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kasutamise kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 4 lõigetes 5 ja 9, artikli 5 lõikes 3, artikli 10 lõikes 2 ja artikli 11 lõikes 2 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Artikkel 20

Järelevalve ja hindamine

1. [Neli aastat pärast käsoleva määruse jõustumise kuupäeva] ja seejärel iga nelja aasta tagant koostab komisjon käsoleva määruse üldiseks hindamiseks aruande, mis sisaldab hinnangut järgmise kohta:
 - a) käsoleva määruse kohaldamine,
 - b) käsoleva määruse eesmärkide saavutamise ulatus;
 - c) käsoleva määruse mõju liidu õigusega kaitstud põhiõigustele;
 - d) komisjon edastab hindamisaruande Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Andmekaitseinspektorile ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametile. Hindamise

tulemusi arvestades esitab komisjon asjakohasel juhul Euroopa Parlamendile ja nõukogule seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks.

2. Liikmesriigid ja lennuettevõtjad annavad taotluse korral komisjonile lõikes 1 osutatud aruande koostamiseks vajalikku teavet. Liikmesriigid võivad siiski keelduda sellise teabe esitamisest, kui see on vajalik, et kaitsta konfidentsiaalseid töömeetodeid või broneeringuinfo üksuste või teiste õiguskaitseasutuste käimasolevaid uurimisi. Komisjon tagab, et esitatud konfidentsiaalne teave on nõuetekohaselt kaitstud.

Artikkel 21

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda hakatakse kohaldama kahe aasta möödumisel ruuteri töö alguskuupäevast, mille komisjon on kindlaks määranud määruse (EL) [piirihaldus] artikli 27 kohaselt.

Artikli 4 lõikeid 5 ja 9, artikli 5 lõiget 3, artikli 10 lõiget 2, artikli 11 lõiget 2 ja artiklit 19 kohaldatakse siiski alates [käesoleva määruse jõustumise kuupäev].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourgis,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTSSELGITUS

Käesoleva ettepaneku finantsmõju käsitletakse ühises finantsselgituses, mis on lisatud määruse (EL) [piirihaldus] ettepanekule.